

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань бюджету

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-29, 255-43-61, факс: 255-41-23

Комітет Верховної Ради України з питань енергетики та житлово- комунальних послуг

Про розгляд законопроекту
за реєстр.№3508

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету на своєму засіданні 15 липня 2020 року (протокол № 47) відповідно до статей 27 і 109 Бюджетного кодексу України та статті 93 Регламенту Верховної Ради України розглянув проект закону про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення врегулювання заборгованості за спожиті енергоносії теплопостачальних та теплогенеруючих організацій, підприємств централізованого водопостачання і водовідведення (реєстр. № 3508 від 20.05.2020 р.), поданий народними депутатами України Пивоваровим Є. П., Горобцем О. С., Семінським О. В. та іншими народними депутатами України.

Згідно з законопроектом вносяться зміни до законів України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії» і «Про виконавче провадження» та пропонується, зокрема, таке:

1) змінити дату врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій, підприємств централізованого водопостачання і водовідведення перед постачальниками природного газу та електричної енергії, що включає реструктуризацію заборгованості та списання неустойки (штрафів, пені), інфляційних нарахувань, процентів річних, нарахованих на заборгованість, з 01.07.2016 на 01.05.2020 року;

2) встановити мораторій на нарахування та стягнення енергопостачальниками та постачальниками природного газу неустойки (штрафів, пені), інфляційних нарахувань, процентів річних, нарахованих на заборгованість за енергоносії, спожиті підприємствами тепло-, водопостачання та водовідведення для надання послуг населенню, утворену після 01.05.2020 року;

3) визначити, що компенсація з різниці в тарифах, що утворилася після 01.01.2016 р. станом на 01.05.2020 р. здійснюється з державного та місцевих бюджетів. При цьому передбачається, що взаєморозрахунки проводяться у порядку та на умовах, затверджених Кабінетом Міністрів України, за рахунок

видатків на погашення заборгованості з різниці в тарифах, джерело погашення такої заборгованості (державний та/або місцевий бюджети), а також обсяг видатків по кожному з бюджетів, визначається територіальними комісіями з питань узгодження заборгованості з різниці в тарифах. Під час визначення загального обсягу різниці у тарифах, комісії повинні встановити, з вини яких органів (центрального органів державної влади, НКРЕКП чи органів місцевого самоврядування) вона утворилася, і на підставі цього зазначити джерело погашення.

Згідно з пояснювальною запискою реалізація законопроекту потребуватиме фінансового забезпечення з державного та місцевих бюджетів, зважаючи на обсяг залишку заборгованості, утвореної станом на 1 січня 2016 року, який потребує врегулювання за рахунок коштів державного бюджету у сумі 3,4 млрд гривень (розрахунковий обсяг такої заборгованості, що потребує підтвердження відповідно до інформації Мінрегіону станом на 01.01.2020 р – 26 млрд грн).

На думку авторів законодавчої ініціативи видатки з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення заборгованості з різниці в тарифах можуть бути здійснені за рахунок надходження від погашення податкового боргу, в тому числі реструктуризованого або розстроченого (відстроченого) (з урахуванням штрафних санкцій, пені та процентів, нарахованих на суму цього боргу) з податку на прибуток підприємств, із сплати частини чистого прибутку (доходу) державних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до державного бюджету відповідно до закону, з податку на додану вартість. Водночас необхідно зауважити, що зазначені доходи, у тому числі податковий борг зараховуються до загального фонду державного бюджету, не мають цільового призначення і не можуть бути визначені джерелами погашення заборгованості (статті 13 та 29 Бюджетного кодексу України).

Слід зазначити, що запропонований у законопроекті механізм здійснення взаєморозрахунків не узгоджується з вимогами Бюджетного кодексу України, оскільки:

забороняється проведення розрахунків з бюджетом у негрошовій формі */частина шоста статті 45/;*

виключно законом про Державний бюджет України визначаються надходження та витрати Державного бюджету України */частина друга статті 4/*. У Законі України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» бюджетні програми на погашення заборгованості з різниці в тарифах не передбачені;

видатки та кредитування місцевих бюджетів включають бюджетні призначення, встановлені рішенням про місцевий бюджет, на конкретні цілі, пов'язані з реалізацією програм та заходів згідно із статтями 89-91 цього Кодексу. */частина перша статті 70, частина друга статті 77/;*

повноваження на здійснення витрат бюджету мають відповідати обсягу надходжень бюджету на відповідний бюджетний період */стаття 7/;*

бюджетну класифікацію, зміни до неї затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної фінансової і бюджетної політики /*частина друга статті 8*/.

Необхідно звернути увагу, що реалізація положень законопроекту призведе до необхідності вишукання додаткових коштів державного та місцевих бюджетів для забезпечення видатків на погашення заборгованості з різниці в тарифах, а також з державного бюджету – для надання компенсації постачальникам електричної енергії та природного газу в разі проведення реструктуризації заборгованості та списання неустойки (штрафів, пені), інфляційних нарахувань, процентів річних нарахованих на заборгованість.

Разом з тим згідно із статтею 4 Закону України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії» взаєморозрахунки проводяться щодо врегулювання заборгованості з різниці в тарифах для погашення, зокрема, зобов'язань учасників процедури врегулювання заборгованості перед державним бюджетом. Водночас, законопроектом не передбачається погашення перед місцевими бюджетами зобов'язань учасників процедури врегулювання заборгованості, що може призвести до збільшення обсягів відповідних видатків, які мають бути здійснені з місцевих бюджетів.

Міністерство фінансів у експертному висновку до даного законопроекту наголошує на відсутності правових підстав для компенсації з державного бюджету різниці в тарифах, яка виникає у підприємств після 2016 року, оскільки згідно з нормами Закону України від 16.07.2015 №626-VIII з 1 січня 2016 року забороняється НКРЕКП встановлювати тарифи, нижчі за економічно обґрунтований рівень, відшкодування втрат підприємств, що виникають протягом періоду розгляду розрахунків тарифів, встановлення та їх оприлюднення органом, уповноваженим встановлювати тарифи, включаються до тарифу відповідно до порядку формування тарифів, а також звертає увагу на:

відсутність у матеріалах до законопроекту інформації щодо конкретних підприємств, структури і обсягів податкового боргу та заборгованості за спожиті енергоносії теплопостачальних і теплогенеруючих організацій, підприємств водопостачання і водовідведення;

розширення підстав для звернень суб'єктів ринку природного газу та ринку електричної енергії щодо компенсації витрат за рахунок коштів державного бюджету у разі проведення реструктуризації заборгованості, списання неустойки (штрафів, пені), інфляційних нарахувань, процентів річних, нарахованих на заборгованість перед постачальниками природного газу та електричної енергії, та встановлення мораторію на нарахування неустойки (штрафів, пені), інфляційних нарахувань;

необхідність попереднього підтвердження щодо проведення консультацій із Секретаріатом Енергетичного Співтовариства стосовно впливу положень законопроекту на спеціальні обов'язки на ринку природного газу та електричної

енергії відповідно до статті 11 Закону України «Про ринок природного газу» і статті 62 Закону України «Про ринок електричної енергії» та проведення консультацій з МВФ.

Відтак, всупереч вимогам частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України та частини третьої статті 91 Регламенту Верховної Ради України до законопроекту не надано фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) та пропозиції щодо додаткових джерел проведення таких видатків з державного та місцевих бюджетів для досягнення їх збалансованості.

Термін набрання чинності законом, визначений у законопроекті (з дня, наступного за днем його опублікування), не відповідає вимогам частини третьої статті 27 Бюджетного кодексу України щодо введення в дію законів України або їх окремих положень, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету).

За підсумками розгляду Комітет ухвалив рішення, що проект закону про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення врегулювання заборгованості за спожиті енергоносії теплопостачальних та теплогенеруючих організацій, підприємств централізованого водопостачання і водовідведення (реєстр. № 3508 від 20.05.2020), поданий народними депутатами України Пивоваровим Є.П., Горобцем О.С., Семінським О.В. та іншими народними депутатами України, має вплив на показники державного та місцевих бюджетів (призведе до збільшення видатків). У разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2020 року він має вводитися в дію не раніше 1 січня 2021 року, а після 15 липня 2020 року - не раніше 1 січня 2021 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону).

Голова Комітету

Ю.Ю. Арістов

Криволап М.К.
2554456

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Арістов Юрій Юрійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B0400000D6452E007B2D8000
Дійсний до: 07.02.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-13/8-2020/109925 від 16.07.2020

145971